

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

ons kenmerk
Z/195906-363599

Op de op 28 maart 2023 ontvangen aanvraag van Koolen & Jansen BV om een ontheffing krachtens artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, voor de sloop van de agrarische bebouwing aan de Putseweg 46, 4641 RS te Ossendrecht, in de gemeente Woensdrecht.

plaats / datum
's-Hertogenbosch,
10 augustus 2023

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

De heer A. Peters
Gebiedsmanager Oost

BESLUIT

Onderwerp

Op 28 maart 2023 hebben wij van Koolen & Jansen BV een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, dit als gevolg van de sloop van de agrarische bebouwing aan de Putseweg 46, 4641 RS te Ossendrecht, in de gemeente Woensdrecht.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing,

- I. aan Koolen & Jansen BV, Putseweg 46, 4641 RS te Ossendrecht, de gevraagde ontheffing **te verlenen**, op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - **huismus** (*Passer domesticus*),
 - artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
 - **ruige dwergvleermuis** (*Pipistrellus nathusii*);
 - **gewone grootoorvleermuis** (*Plecotus auritus*);voor de periode tot en met 31 december 2028;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag, voor zover deze betrekking heeft op de soorten als bedoeld onder I, deel uitmaken van deze ontheffing;
- III. aan deze ontheffing voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 'voorschriften';
- IV. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de deze ontheffing:
 - "Nader onderzoek vleermuizen, jaarrond beschermde vogels en beschermde soorten Driehoeven drie Ossendrecht" opgesteld door Buijs Eco Consult B.V. d.d. 10 november 2022 (hierna "het nader onderzoek")
 - "Activiteitenplan gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, grootoorvleermuis en huismus, Driehoeve 3 Ossendrecht" opgesteld door Buijs Eco Consult B.V., ontvangen op 28 maart 2023 (hierna "het activiteitenplan")
 - Beantwoording van aanvullende vragen gesteld op 15 mei 2023, opgesteld door Buijs Eco Consult B.V. d.d. 2 juni 2023 (hierna "de aanvullingen van 2 juni 2023")
 - Reactie op voornemen tot weigeren, opgesteld door Buijs Eco Consult B.V. d.d. 2 augustus 2023 (hierna "de aanvullingen van 2 augustus 2023")
 - Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie
 - Bijlage 2: locatie(s) van de mitigerende maatregelen
 - Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een DigiD-inlogcode nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC te 'S-HERTOGENBOSCH

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

INHOUDSOPGAVE

Besluit.....	2
Voorschriften.....	5
Procedurele overwegingen	7
Inhoudelijke overwegingen.....	8
1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming	8
1.1 <i>Beschermingsregimes</i>	8
1.2 <i>Interim omgevingsverordening Noord-Brabant</i>	8
2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep	9
2.1 <i>Aangevraagde activiteiten</i>	9
2.2 <i>Onderzoek soorten</i>	9
2.3 <i>Mogelijke effecten op beschermde soorten</i>	9
2.4 <i>Alternatievenafweging</i>	9
2.5 <i>Belang van de aanvraag</i>	10
2.6 <i>Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding</i>	10
3. Conclusie	14
Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie.....	15
Bijlage 2. Locatie van de mitigerende maatregelen	16
Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten	18

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, doch uiterlijk 3 werkdagen voor aanvang van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De ontheffinghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere handelingen als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts-)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de mitigerende maatregelen uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan (hoofdstuk 5.3) en de aanvullende gegevens van 5 juni 2023.
7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
8. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
9. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen, voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven.
Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk 3 werkdagen voor de start van de werkzaamheden, via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

¹ Wat wij hieronder verstaan staat in de toelichting op het aanvraagformulier:
https://www.brabant.nl/applicaties/producten/beschermde_dieren_en_planten_6553

Specifieke voorschriften

10. Voor wat betreft het ongeschikt maken van de te slopen gebouwen:
 - a. In verband met de aanwezigheid van huismussen dienen de woningen ongeschikt gemaakt te worden zoals opgenomen in het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023), na het broedseizoen en vóór 1 november. Indien de gebouwen in de winterperiode ongeschikt worden gemaakt, mag er niet ongeschikt gemaakt worden wanneer er sprake is van winterse omstandigheden (vorst).
 - b. Alle potentiële verblijfplaatsen van huismussen en vleermuizen in de te slopen gebouwen dienen ongeschikt gemaakt te worden.
 - c. Het ongeschikt maken dient te gebeuren in het actieve seizoen van vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 15 oktober. Indien de sloopwerkzaamheden in de winterperiode moeten worden uitgevoerd, dan dient de planlocatie vóór de winterperiode ongeschikt te worden gemaakt.
 - d. Op het moment van ongeschikt maken en de drie daaropvolgende nachten moeten de weersomstandigheden tijdens de eerste 2 uur na zonsondergang overeenkomen met de eisen die het vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek doen naar zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis.
11. Bij het ongeschikt maken van (potentiële) verblijfplaatsen mag geen opschuimend en uithardend (vul)schuim (PUR) gebruikt worden. Uithardend schuim mag alleen gebruikt worden, nadat de woningen al ongeschikt zijn gemaakt, er een controleronde heeft plaatsgevonden en er is vastgesteld dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn.
12. Tussen het ongeschikt maken en de controleronde dienen ten minste 3 dagen te zitten. De controleronde dient plaats te vinden conform de eisen die het geldende vleermuisprotocol stelt aan het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen. Concreet gaat het om de start- en eindtijd, onderzoeksperiode, minimale temperatuur en maximale windkracht.
13. Binnen 10 meter van de permanente huismusvoorzieningen dient dekking aanwezig te zijn voor de jongen als ze uitvliegen en voor de ouders voordat ze naar het nest vliegen om de jongen te voeren. Dekking dient gevormd te worden door wintergroene beplanting. Deze moet minimaal twee meter hoog zijn.
14. Voor wat betreft het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen:
 - a. Deze dienen in stand te worden gehouden totdat de permanente nest-, rust- of voortplantingsplaatsen gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiodes conform de betreffende kennisdocumenten en aangetroffen functies.
 - b. Deze mogen pas verwijderd worden op het moment dat deze aantoonbaar niet in gebruik zijn door beschermde soorten.
 - c. Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen vindt plaats buiten de meest kwetsbare periodes - dit zijn voor vleermuizen de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (15 oktober tot 1 april) - en voor broedvogels de broedperiode conform de betreffende kennisdocumenten.

PROCEDURELE OVERWEGINGEN

Aanvraag

Op 28 maart 2023 hebben wij van Koolen & Jansen BV een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag is op 5 juni 2023 aangevuld.

Op 7 juli 2023 hebben wij een voornemen tot weigeren van de aanvraag gestuurd naar Koolen & Jansen BV, omdat de inrichting van de wadi met permanente voorzieningen onvoldoende was onderbouwd om een ontheffing te kunnen verlenen. Op 3 augustus 2023 hebben wij hier een reactie op ontvangen. Deze reactie is voldoende bevonden, uit deze aanvulling blijkt dat de gunstige staat van instandhouding van soorten niet in het geding komt. Om die reden hebben wij alsnog besloten de ontheffing te verlenen.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/195906.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als dit aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

Voor de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing vanuit de Wnb is vereist hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

Overige regelgeving

Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan daarom aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen.

Deze aanvraag is niet getoetst aan het onderdeel Natura 2000 van de Wnb. Mogelijk is hiervoor ook een vergunningplicht op grond van de Wnb aan de orde. Als dit het geval is dient de aanvrager ook deze bij de provincie aan te vragen.

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken als blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 2.6.1 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

De aangevraagde activiteit betreft de sloop van de agrarische bebouwing aan de Putseweg 46, 4641 RS te Ossendrecht, in de gemeente Woensdrecht. Op de projectlocatie wordt na de sloopwerkzaamheden een nieuw bedrijventerrein ontwikkeld. Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij aanvraag gevoegde nader onderzoek. Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDDF/verspreidingsatlassen) en in 2021 heeft een quickscan naar beschermde soorten plaatsgevonden. Het nader onderzoek naar vleermuizen heeft plaatsgevonden in 2021 en 2022 conform het Vleermuisprotocol 2017 en 2021. Het nader onderzoek naar de huismus heeft plaatsgevonden in 2021 en 2022 conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Het nader onderzoek naar de gierzwaluw heeft plaatsgevonden in 2021 en 2022 conform het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017).

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

In het plangebied zijn 11 nesten van de huismus, essentieel leefgebied van de huismus, 1 zomer-/paarverblijf van de gewone dwergvleermuis, 1 zomer-/paarverblijf van de ruige dwergvleermuis en 1 zomer-/paarverblijf van de gewone grootoorvleermuis aangetroffen. De verblijfplaatsen van de vleermuizen betreffen verblijfplaatsen van één of enkele individuen.

De aanvrager geeft aan dat door het uitvoeren van de activiteiten:

- 11 nesten van de huismus;
- essentieel leefgebied van de huismus;
- 1 zomer-/paarverblijf van de gewone dwergvleermuis;
- 1 zomer-/paarverblijf van de ruige dwergvleermuis;
- 1 zomer-/paarverblijf van de gewone grootoorvleermuis;

worden beschadigd of vernield en vleermuizen opzettelijk worden verstoord.

Dit is een overtreding van de bepalingen zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, en artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb.

2.4 Alternatievenafweging

De bebouwing in de huidige staat behouden is geen optie omdat daarmee de afspraken vanuit de verduurzamingsopgave niet worden behaald. Het laten staan van bebouwing zonder functie levert veiligheidsgevaaren op (vandalisme, brandstichting en risico op verspreiding van gevaarlijke stoffen zoals asbest). De aanwezigheid van asbest is aangetoond door middel van een asbestinventarisatie, uitgevoerd door Adviesbureau Flamant BV d.d. 30 april 2023.

Het is niet mogelijk om de bedrijfswoning op zo'n wijze te renoveren, dat de aangetroffen verblijfsfuncties behouden kunnen blijven. Dit komt doordat bij renovatie en verduurzaming ook forse delen weg gesloopt en teruggebouwd worden dan wel verduurzaamd worden (spouwmuurisolatie/dakisolatie).

Sloop van de huidige bedrijfsbebouwing is ook noodzakelijk om de omvorming naar bedrijfsterrein te kunnen realiseren. De huidige bedrijfsbebouwing past niet in een nieuwe bestemming en door de ligging (te midden van bedrijfsspercelen) is het planologisch ook niet mogelijk om de bebouwing te behouden.

Gezien het bovenstaande is ons gebleken dat er geen redelijke alternatieven mogelijk zijn, die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

2.5 Belang van de aanvraag

De ontheffing is gevraagd op grond van de belangen 'de volksgezondheid of openbare veiligheid' zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, van de Wnb.

De bebouwing en bedrijfswoning dienen gerenoveerd en verduurzaamd (energetisch verbeterd) te worden om te kunnen voldoen aan de verduurzamingsopgave die voor de panden geldt. De bedrijfswoning is daarnaast gezien het bouwjaar ook technisch sterk verouderd. De woning en diverse bedrijfsgebouwen zijn gebouwd in een periode waarin veel asbesthoudende materialen werden toegepast. De aanwezigheid van asbest is aangetoond door middel van een asbestinventarisatie, uitgevoerd door Adviesbureau Flamant BV d.d. 30 april 2023. Dit levert een risico bij calamiteiten.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belangen voldoende onderbouwd zijn om de ontheffing te kunnen verlenen.

2.6 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding

In de aanvraag, het activiteitenplan (hoofdstuk 5.3) en de aanvullende gegevens van 5 juni 2023 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor de huismus, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis zoveel mogelijk te voorkomen. In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

- Werken buiten de kwetsbare periode
- Tijdelijke mitigerende maatregelen
- Ongeschikt maken
- Permanente mitigerende maatregelen

Werken buiten de kwetsbare periode

De nestlocatie van de huismus is jaarrond in gebruik, waarbij de meest kwetsbare perioden de broedperiode (1 maart tot september) en de vorstperioden zijn. De aanwezige paar- en/of zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis zijn in gebruik van april tot en met oktober. Gedurende deze periodes worden er geen werkzaamheden uitgevoerd.

Tijdelijke mitigerende maatregelen

De tijdelijke mitigatie voor de huismus wordt geplaatst conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023). Er worden 22 nieuwe tijdelijke alternatieve nestlocaties aangeboden in de vorm van nestkasten. Deze kasten zijn van het type 'NK MU 08 Nestkast Mus' van Vivara Pro. Bij het plaatsen van de tijdelijke nestkasten wordt rekening gehouden met een gewenningstijd van ten minste drie maanden.

De tijdelijke mitigatie voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis wordt geplaatst conform de Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017). Er worden 8 nieuwe tijdelijke alternatieve verblijfslocaties aangeboden in de vorm van vleermuiskasten. Hiervan zijn er 4 van het type 'VK WS 02 Vleermuizenkast' en 4 kasten zijn van het type 'VK WS 03 Vleermuizenkast', beide van Vivara Pro. De afmetingen van de kast van type VK WS 03 wijken af van de voorwaarden die zijn opgenomen in de betreffende Kennisdocumenten. Uit monitoring is gebleken dat de werking ervan voldoende is bewezen als tijdelijke mitigerende maatregel. Bij het plaatsen van de tijdelijke vleermuiskasten wordt rekening gehouden met een gewenningstijd van ten minste zes maanden.

De tijdelijke mitigatie voor de gewone grootoorvleermuis wordt geplaatst conform het Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis (BIJ12, 2017). Er worden 4 nieuwe tijdelijke alternatieve verblijfslocaties aangeboden in de vorm van vleermuiskasten. Hiervan zijn er 2 van het type 'VK WS 04 Vleermuizenkast' en twee kasten zijn van het type 'VK WS 08 Vleermuizenkast', beide van Vivara Pro. Bij het plaatsen van de tijdelijke vleermuiskasten wordt rekening gehouden met een gewenningstijd van ten minste één maand.

De tijdelijke voorzieningen zijn verder dan 200 meter van de huidige verblijfplaatsen van de huismus en vleermuizen geplaatst. De kleinste gemeten afstand tussen de huidige verblijfplaatsen en de alternatieve verblijfplaatsen is 180 meter, de grootste gemeten afstand is 280 meter. Hiermee wordt afgeweken van de betreffende kennisdocumenten. In een landelijke omgeving staan doorgaans geen/amper bebouwing dichterbij dan 200 meter. Dat is op deze locatie ook het geval. Anders dan in bebouwd gebied worden nu niet eerst talloze gebouwen voorbij gevlogen om de kasten te vinden. De geplaatste kasten zijn wel op ongeveer 200 meter afstand gerealiseerd, waarbij er gekeken is naar omgeving (niet hoeven oversteken van een intensief belichte weg en nabij groene structuur). Ondanks dat de fysieke afstand net iets groter is dan 200 meter is het aannemelijk dat de aangetroffen soorten tijdens foerageervluchten op regelmatige basis deze kasten langs vliegen en dus deze kasten weten te vinden. Uit waarnemingen van het nader onderzoek blijkt dat vleermuizen de vegetatie van de zaksloot volgen en dus de locatie van de tijdelijke voorzieningen passeren. Voor de huismus geldt dat de vereisten voor een functioneel leefgebied allen op de alternatieve locatie aanwezig zijn. Deze afwijking van de betreffende kennisdocumenten is daarmee akkoord bevonden.

De locaties van de tijdelijke voorzieningen zijn weergegeven in bijlage 2.

Ongeschikt maken

De bekende in- en uitvlieglocaties van vleermuizen worden vooraf van exclusion flaps en overige afdichting voorzien. Op deze manier kan de vleermuis wel uit het pand kan vliegen, maar niet terug naar binnen. De vleermuis krijgt op de deze manier de mogelijkheid om een nieuwe verblijfplaats te betrekken. Indien er geen gebruik wordt gemaakt van exclusion flaps, wordt de bebouwing geopend, waardoor tocht en licht de panden onaantrekkelijk maken als verblijfslocatie voor vleermuizen. Een andere mogelijke manier van ongeschikt maken is het handmatig lichten van het pannendak, waardoor deze ruimtes ongeschikt worden als nestlocatie voor huismussen en als verblijfplaats voor vleermuizen.

Het ongeschikt maken van de gebouwen vindt plaats onder leiding van een deskundig ecooloog. Er vindt een controlebezoek plaats na het ongeschikt maken en voor de uitvoer van de sloopwerkzaamheden. Hierbij wordt gelet op de aanwezigheid van huismusnesten en wordt gekeken of er vleermuizen gebruik maken van de te slopen gebouwen. Als er geen vleermuizen en huismussen worden aangetroffen, worden de gebouwen natuurvrij verklaard. Wanneer er wel vleermuizen of huismussen worden aangetroffen, zal de deskundig ecooloog worden betrokken bij het verder ongeschikt maken van de bebouwing. De werkzaamheden worden hervat nadat de gebouwen na een nieuwe controleronde natuurvrij zijn verklaard.

Permanente mitigerende maatregelen

De permanente mitigatie voor de huismus wordt geplaatst conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023). Deze voorzieningen zullen binnen 200 meter van de huidige verblijfslocaties worden geplaatst bij de nieuw te ontwikkelen wadi, ten noorden van de huidige verblijfslocatie. De locatie van de wadi met permanente voorzieningen is weergegeven in bijlage 2. Er worden 22 nieuwe nestlocaties aangeboden in de vorm van óf twee huismustillen, elk bestaande uit 18 nestgelegenheden, óf een faunavoorziening. Iedere nestgelegenheid heeft de minimale binnenmaat van 20 cm lang bij 12,5 cm breed bij 12,5 cm hoog en een nestopening van 3,4 cm. Indien er meerdere nestopeningen nabij elkaar gelegen zijn, worden deze visueel van elkaar gescheiden door afscheidingswandjes. In de toekomstige situatie wordt tevens nieuw essentieel leefgebied van de huismus gerealiseerd, waarbij rekening wordt gehouden met de volgende aspecten:

Slaap- en dekkingsmogelijkheden

De wadi sluit aan bij de nieuwe groene omlijsting van het te ontwikkelen bedrijventerrein. Deze zorgt, naast een groene uitstraling van het bedrijventerrein en een vliegroute voor de vleermuizen, ook voor invulling voor de huismussen. In de huidige situatie zoeken de huismussen dekking in beukhagen, die daarom ook in de nieuwe groenomlijsting en wadi worden teruggebracht. Daarnaast worden er ligusters in de gemengde haag aangebracht, aangevuld met een volledig wintergroene plantensoort (hulst of vergelijkbaar). Ook zijn aan de westelijke overzijde van de weg wintergroene hagen (o.a. coniferen) aanwezig en er staan meerdere wintergroene planten rondom de tijdelijke voorzieningen. Deze kunnen ook bij gebruikmaking van de permanente voorzieningen door de huismussen worden gebruikt als slaappleats of als dekking.

Stofbaden en foerageren

In de huidige situatie hebben de mussen verschillende locaties waar ze zandbaden kunnen nemen en kunnen foerageren. De projectlocatie is omgeven door akkers, gescheiden door halfverharde paden, welke grotendeels blijven bestaan in de nieuwe situatie. Er blijft voldoende gelegenheid voor het nemen van zandbaden en foerageren beschikbaar. Aanvullend hierop zal de picknickplaats bij de wadi worden uitgerust met halfverharding. In het driejaarlijks beheer van de hagen zal het deels schoonzetten/openen van deze halfverharding worden meegenomen, zodat zowel het foerageren als het nemen van zandbaden op diverse plaatsen mogelijk blijft.

Drinkwater

In de huidige situatie is sprake van zaksloten die niet continue voorzien zijn van water. In de toekomstige situatie zal dit vergelijkbaar zijn, aangezien een wadi niet is gedimensioneerd om altijd water te bevatten. Deze zal, zoals in de huidige situatie, tijdelijk water bevatten. Wanneer de wadi en zaksloten geen water bevatten, kunnen de mussen gebruik maken van staand water in goten van omliggende panden. Als laatste drinkwaterlocatie bestaat er het zwembad bij de panden aan de westelijke overzijde van de weg.

De permanente mitigatie voor de vleermuizen wordt geplaatst conform de Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Gewone grootoorvleermuis. Deze voorzieningen zullen binnen 200 meter van de huidige verblijfslocaties worden geplaatst bij de nieuw te ontwikkelen wadi, ten noorden van de huidige verblijfslocatie. Er wordt óf een faunatoren óf enkele paalkasten (bijvoorbeeld de VK SK 02 van Vivara Pro) voor vleermuizen geplaatst. De locatie van de wadi met permanente voorzieningen is weergegeven in bijlage 2.

In de huidige situatie gebruiken de vleermuizen spleetvormige ruimten tussen planken, in de spouw of tussen riet en dakpannen. In de toekomstige situatie wordt dit zoveel mogelijk nagebootst, omdat zowel paalkasten als faunatoren bestaan uit onderling verbonden spleetvormige ruimten. De faunatoren zal bestaan uit dubbele wanden en een dubbel dak, waarvan de binnenruimtes minimaal 50 cm hoog bij 20 cm breed zijn en 2 à 3 cm diep. Inpandig bestaat er een open ruimte waar verblijfplaatsen voor gewone grootoorvleermuizen worden gerealiseerd, bijvoorbeeld in de vorm van houten/houtwollen lamellen tegen de wanden en/of het dak. Deze ruimte is vergelijkbaar aan de open schuur waar de verblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis is gevonden.

De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Wij nemen ter borging van deze maatregelen de volgende extra voorschriften op:

- Voor wat betreft het ongeschikt maken van de te slopen gebouwen:
 - In verband met de aanwezigheid van huismussen dienen de woningen ongeschikt gemaakt te worden zoals opgenomen in het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023), na het broedseizoen en vóór 1 november. Indien de gebouwen in de winterperiode ongeschikt worden gemaakt, mag er niet ongeschikt gemaakt worden wanneer er sprake is van winterse omstandigheden (vorst).
 - Alle potentiële verblijfplaatsen van huismussen en vleermuizen in de te slopen gebouwen dienen ongeschikt gemaakt te worden.
 - Het ongeschikt maken dient te gebeuren in het actieve seizoen van vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 15 oktober. Indien de sloopwerkzaamheden in de winterperiode moeten worden uitgevoerd, dan dient de planlocatie vóór de winterperiode ongeschikt te worden gemaakt.
 - Op het moment van ongeschikt maken en de drie daaropvolgende nachten moeten de weersomstandigheden tijdens de eerste 2 uur na zonsondergang overeenkomen met de eisen die het vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek doen naar zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de huismussen niet aanwezig zijn tijdens het ongeschikt maken en om te voorkomen dat huismussen tijdens vorstperiodes moeten uitwijken naar een andere verblijfplaats. Dit voorschrift wordt tevens opgenomen om te borgen dat de vleermuizen daadwerkelijk zullen uitvliegen na het ongeschikt maken, ze niet verplaatsen naar andere verblijfplaatsen binnen de te slopen bebouwing en dat ze onder gunstige weersomstandigheden een andere verblijfplaats kunnen zoeken.

- Bij het ongeschikt maken van (potentiële) verblijfplaatsen mag geen opschuimend en uithardend (vul)schuim (PUR) gebruikt worden. Uithardend schuim mag alleen gebruikt worden, nadat de woningen al ongeschikt zijn gemaakt, er een controlerende plaatsgevonden en er is vastgesteld dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn. Wij nemen dit voorschrift op om te voorkomen dat vleermuizen vastkleven of verstrikt raken in het (vul)schuim of onverhoopt opgesloten worden.
- Tussen het ongeschikt maken en de controlerende dienen ten minste 3 dagen te zitten. Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de huismussen en vleermuizen geruime tijd hebben gehad om de te slopen gebouwen te verlaten. De controlerende dient plaats te vinden conform de eisen die het geldende vleermuisprotocol stelt aan het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen. Concreet gaat het om de start- en eindtijd, onderzoeksperiode, minimale temperatuur en maximale windkracht. Dit voorschrift wordt opgenomen omdat vleermuizen bij onjuiste weersomstandigheden mogelijk niet uitvliegen met als gevolg dat de bebouwing mogelijk onterecht vleermuisvrij kan worden verklaard.

- Binnen 10 meter van de permanente huismusvoorzieningen dient dekking aanwezig te zijn voor de jongen als ze uitvliegen en voor de ouders voordat ze naar het nest vliegen om de jongen te voeren. Dekking dient gevormd te worden door wintergroene beplanting. Deze moet minimaal twee meter hoog zijn. Dit voorschrift wordt opgenomen, omdat het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2022) aangeeft dat, ten behoeve van de functionaliteit van een nestplaats, er binnen 10 meter (bij voorkeur 2,5 meter) van de nieuwe nestplaats of slaapplek voldoende dekkingsmogelijkheden moeten zijn. Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat er voldoende beschutting aanwezig is voor nestbezoekende ouders en recent uitgevlogen jongen en zo de kans op ingebruikname te verhogen.
- Voor wat betreft het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen:
 - Deze dienen in stand te worden gehouden totdat de permanente nest-, rust- of voortplantingsplaatsen gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiodes conform de betreffende kennisdocumenten en aangetroffen functies..
 - Deze mogen pas verwijderd worden op het moment dat deze aantoonbaar niet in gebruik zijn door beschermde soorten.
 - Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen vindt plaats buiten de meest kwetsbare periodes - dit zijn voor vleermuizen de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (15 oktober tot 1 april) - en voor broedvogels de broedperiode conform de betreffende kennisdocumenten.

Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de permanente voorzieningen gedurende voldoende tijd aanwezig zijn om in gebruik te kunnen zijn genomen. Tevens wordt dit voorschrift opgenomen om te borgen dat de tijdelijke voorzieningen niet worden verwijderd terwijl ze in gebruik zijn.

Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de huismus, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis niet in het geding door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

3. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij gevraagde ontheffing. De ontheffing wordt slechts voor de in het besluit genoemde soorten en beschreven activiteiten verleend. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE

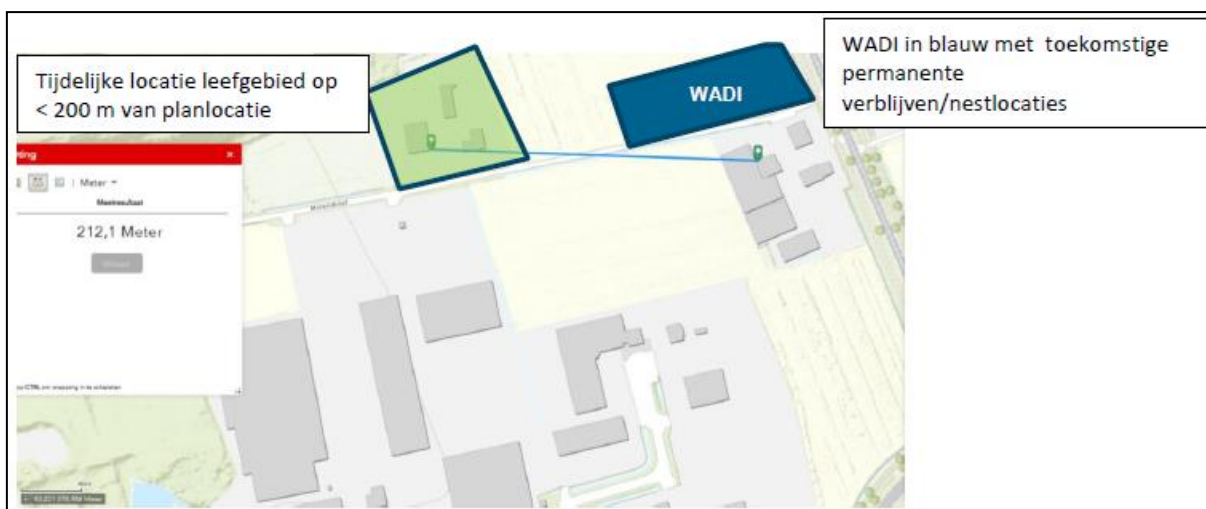

Figuur 1. Locatie Putseweg 46 te Ossendrecht. De gele stippen geven de locaties van aangetroffen huismusnesten weer.

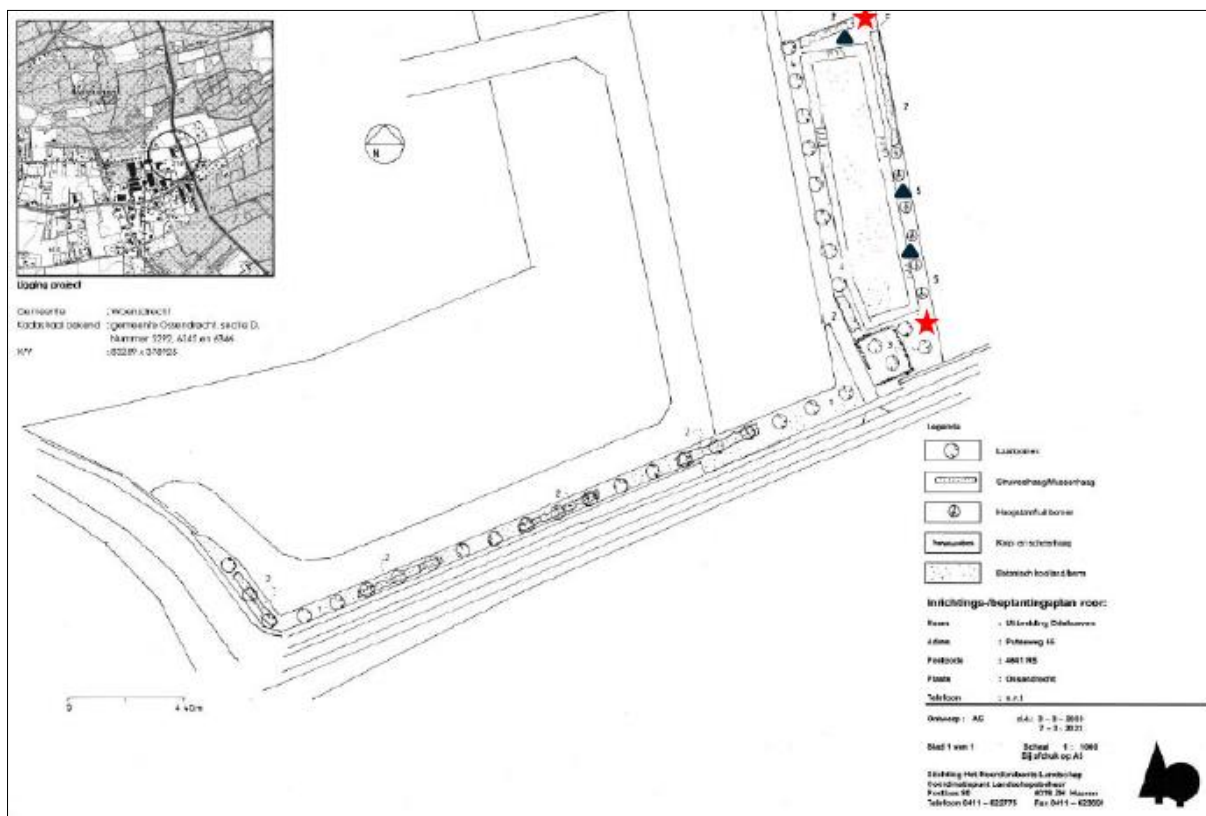

Figuur 2. Locatie Putseweg 46 te Ossendrecht. De groene indicator geeft een aangetroffen zomer-/paarverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis weer. De blauwe indicator geeft een aangetroffen zomer-/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis weer. De paarse indicator geeft een aangetroffen zomer-/paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis weer. Gebouwen: 1 - bedrijfswoning met kantine, 2 - winkel, 3 - open schuur, 4 - bedrijfsschuren, 5 - stierenstal.

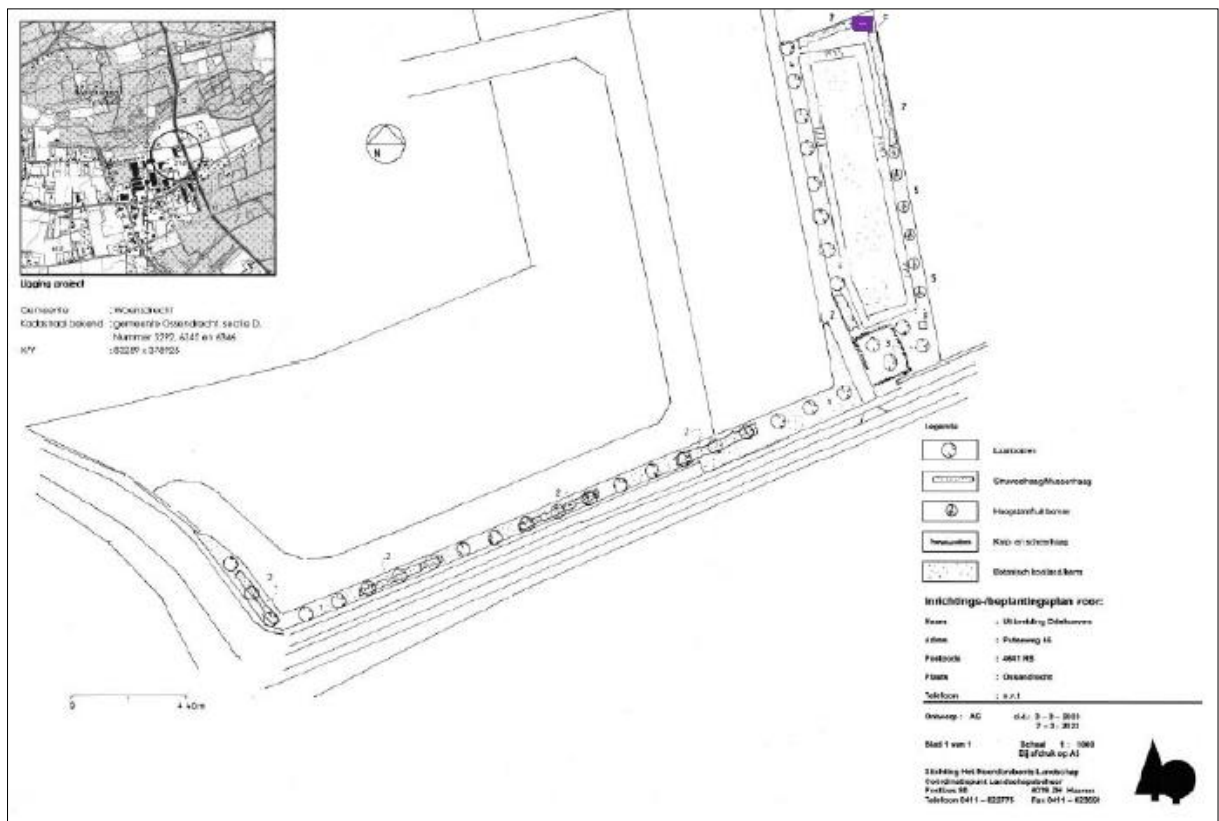
BIJLAGE 2. LOCATIE VAN DE MITIGERENDE MAATREGELEN

Figuur 3. Locatie van de tijdelijke voorzieningen (groene arcering) en permanente voorzieningen (faunatoren binnen de blauwe arcering).

Figuur 4. Locatie van de wadi met permanente voorzieningen indien gebruik wordt gemaakt van huismustillen (zwarte driehoek) en paalkasten voor vleermuizen (rode ster). Deze afbeelding is een kwartslag naar rechts gedraaid ten opzichte van figuur 3.

Figuur 5. Locatie van de wadi met permanente voorzieningen indien gebruik wordt gemaakt van een faunatoren (paars vierkant). Deze afbeelding is een kwartslag naar rechts gedraaid ten opzichte van figuur 3.

BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN**Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten**

Ontheffing Wet natuurbescherming, onderdeel beschermde soorten

Gegevens

Aanvraagnummer Z/195906

Naam initiatief de sloop van de agrarische bebouwing aan de Putseweg 46, 4641 RS te Ossendrecht

Ontheffingsperiode voor de periode tot en met 31 december 2028

Ontheffinghouder

Naam aanvrager

Adres

PC-Woonplaats

Gegevens**werkzaamheden:**

Contactpersoon uitvoering werkzaamheden

Telefoonnummer (vast)

Telefoonnummer (mobiel)

Ecoloog betrokken bij uitvoering (incl. telnr.)

Locatie(s) werkzaamheden

Datum gereedkomen compensatiemaatregelen

Datum start werkzaamheden

Overzicht planning werkzaamheden

Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 3 werkdagen van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord

Retouradres

Omgevingsdienst Brabant Noord

Email: info@odbn.nl

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Koolen & Jansen BV, Putseweg 46, 4641 RS te Ossendrecht, Z/195906

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 10 augustus 2023 een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben **verleend** (kenmerk: Z/195906-363599) aan Koolen & Jansen BV, Putseweg 46, 4641 RS te Ossendrecht, voor de sloop van de agrarische bebouwing aan de Putseweg 46, 4641 RS te Ossendrecht, in de gemeente Woensdrecht. De ontheffing is geldig tot en met 31 december 2028.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 14 augustus 2023 tot en met 25 september 2023 **6 weken ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (088) 743 00 00. Voor inzage in de bijbehorende stukken dient een afspraak gemaakt te worden. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of te vinden op de website www.officielebekendmakingen.nl.

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een DigiD-inlogcode nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC te 'S-HERTOGENBOSCH

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

Aan deze procedure is het kenmerk Z/195906 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, augustus 2023